

Bildande av naturreservatet Berg-Annas berg i Falu kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § i miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Naturreservatets slutliga gränser utmärks i fält.

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se *föreskrifter*).

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Naturreservatet Berg-Annas berg
Kommun	Falu
Län	Dalarna
NVR id	2046576
Natura 2000-beteckning	SE0620297
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger sex kilometer sydväst om Svartnäs i Svärdsjö socken
Naturgeografisk region	Vågig bergkullterräng
Huvudsaklig karaktär	Barrnaturskog
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Fastigheter	Isala 1:15 (Naturvårdsverket)
Rättigheter	Servitut som belastar Isala 1:15; 20-IM1-77/6216.1, ledning, Svenska Kraftnät Servitut till förmån för Isala 1:15; 2080-5064.1, rätt att använda väg för utfart 20-SVÄ-235.1, färdsservitut
Lantmäteriärende	Förrättning 2080-5064 Inmättningsärende W13717
Areal	Total areal: 30,6 ha Landareal: 30,6 ha Produktiv skogsmark: 30,3 ha

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att:

- Skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt.
- Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Området ingår i det europeiska nätverket Natura 2000 där naturtypen västlig taiga pekas ut. Syftet med naturreservatet är även att skapa förutsättning för fortsatt gott tillstånd för den utpekade naturtypen.

Skäl för beslut

Huvuddelen av området äger den naturliga skogens artsammansättning och ekologiska funktion. Området är variationsrikt både vad gäller trädens trädslagsblandning, åldersfördelning och dimensioner. Även om naturreservatet är relativt litet innehåller det ett urval av värdefulla naturmiljöer och strukturer. På vissa platser i området finns det mycket död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier, särskilt i den nordostvända sluttning där berget är som brantast. Det finns också gamla tallar från tidigare trädgenerationer i den annars grandominerade skogen, särskilt högre upp i terrängen på torrare marker. Sammantaget ger detta goda förutsättningar för stor artrikedom både bland växter och djur.

I området finns skyddsvärda arter såsom exempelvis rosetticka och rynkskinn.

Berg-Annas berg är ett utpekat Natura 2000-område. Den dominerande naturtypen är västlig taiga (9010) som täcker i stort sett hela området. Västlig taiga är en prioriterad naturtyp i Natura 2000 nätverket. Endast en liten del, ca 0,3 ha, är klassad som öppen mosse och kärr (7140).

För att områdets naturvärden ska bevaras måste det undantas från skogsbruk.

Föreskrifter

För att säkerställa syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter skall gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägaren och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,

2. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle,
3. gödsla, återföra aska i gödningssyfte eller använda bekämpningsmedel,
4. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning, med följande undantag:
 - vid jaktpass får enklare konstruktion av naturmaterial uppföras,
5. plantera in, så eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
6. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark, med följande undantag:
 - uttransport av älg, björn, hjort eller vildsvin får ske med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation,
 - för tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärende. Insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen Dalarna,
7. utfodra djur, lägga ut åtel eller vidta andra åtgärder för att locka/samla djur till vissa platser, med följande undantag:
 - att sätta upp saltsten,
 - att lämna den urtagna räntan från älg, rådjur och andra jaktbara arter,
8. upplåta korttidsjakt.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

9. sprida kalk.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägare och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatet och uppsättning av informationstavlor,
2. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och naturreservatets syfte.

C Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

C-föreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt då de inte nyttjar sin rätt att bruka marken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar, med följande undantag:
 - insamling av löst liggande, mindre, torra grenar och kvistar i syfte att göra upp eld,
2. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (tex insekter).

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § ska gälla omedelbart även om de överklagas. De träder i kraft vid datum som framgår i länets författningssamling, ett dokument som trycks i anslutning till det att beslutet är fattat.

Generella undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de insatser som behövs för naturreservatets vård och skötsel, och som framgår av föreskrifterna under B. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uppföljning av bevarandemål och åtgärder, eller vid tillsyn.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för normalt underhåll av den ledning och den ledningsgata som syns på föreskriftskartan, bilaga 3. Ledningsgatan omfattar dels skogsgatan som framgår av kartan, samt sidoområdet som sträcker sig ca tio meter utanför skogsgatan. Skogsgatan ingår ej i naturreservatet, utan det är endast sidoområdet som omfattas av naturreservatsbeslutet.

Med normalt underhåll avses sådana åtgärder som syftar till att upprätthålla anläggningarna i dagens utbredning och funktion. Avverkning av för ledningen hinderliga och farliga träd inom sidoområdet anses vara normalt underhåll.

Förtydliganden av föreskrifter

I *punkt A6* regleras terrängkörning. Angående undantaget från föreskriften som handlar om uttransport av vilt ska begreppet ”skador” inte i tolkas lika strikt som ”märken”. Transportvägar ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador. Terrängkörning får aldrig medföra att hydrologiska förhållanden eller vattenkvalitet förändras.

I *punkt A8* förbjuds korttidsjakt. Jaktutövarna ska ha en ingående kunskap om områdets naturvärden/skyddsbehov och vilka hänsyn som behöver tas vad gäller bl.a. jaktens omfattning och utövning. Jaktgäster accepteras endast om de medföljer nyttjanderättsinnehavare – d.v.s. de ska bedriva jakt tillsammans.

I *punkt C3* förbjuds att utan Länsstyrelsen tillstånd gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar, samt att samla in djur. Matsvamp och bär får plockas i naturreservatet.

Dispens

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7§ miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade föreskrifter.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Länsstyrelsen fastställer härmed skötselplanen, enligt bilaga 3, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd till miljöbalken. Skötselplanen innehåller även beskrivningar i enlighet med 17 § nyssnämnda förordning för Natura 2000-området Berg-Annas berg (SE0620297) och ersätter bevarandeplanen för Natura 2000-området Berg-Annas berg, fastställd 2016-12-31 av Länsstyrelsen enligt 17 § Förordningen om

områdesskydd (dnr 511-11783-2016). Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Beskrivning av området

Naturvärden

Naturreservatet Berg-Annas berg har fått sitt namn från berget Berg-Annas berg, och utgörs av bergets nordostvända sluttning. Områdets natur är varierad, och det finns branter med rikliga mängder död ved, torrare områden med gamla tallar och längst ner i området rinner Öradtjärnsbäcken igenom området. Hälften av skogen är grandominerad, resterande delar består av barrblandskog och en mindre del är talldominerad. Det finns inslag av olika lövträd, exempelvis björk och rönn i området. De flesta naturvårdsintressanta arter som man har funnit är knutna till granmiljöerna.

Naturreservatet ligger inom granvårdetrakten Berg-Annas berg.

Berg-Annas berg är utpekad som särskilt bevarandeområde i det internationella Natura 2000-nätverket enligt 7 kap. 27 § miljöbalken. Syftet med Natura 2000-området är att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för naturtypen västlig taiga.

Landskap och friluftsliv

Berg-Annas berg ligger i nordöstra delen av Falu kommun. Landskapet utgörs av barrskogar i vågig bergkullterräng, något man kan se en skymt av om man tar sig längst upp i sluttningen i naturreservatet.

Naturreservatet ligger i ett glesbebyggt område och är inte särskilt frekvent besökt. Området är dock tämligen lättillgängligt då Finnkölsvägen går förbi strax norr om naturreservatet. I Berg-Annas berg finns ett urval av barrnaturskogens livsmiljöer på en relativt liten yta och kan därför erbjuda en varierad naturupplevelse vid ett besök.

Kulturmiljö

Det finns inte några kända kulturlämningar i området. Historiskt sett har en försiktig plockhuggning av skogen skett i området.

Markanvändning

I området är den pågående markanvändningen skogsbruk.

Planeringsbakgrund

Berg-Annas berg är utpekad, som särskilt bevarandeområde i det internationella Natura 2000-nätverket enligt 7 kap 27§ i miljöbalken, för att uppfylla åtagandena enligt Art- och habitatdirektivet. Syftet med Natura 2000-området SE0620297 Berg-Annas berg är att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för naturtypen västlig taiga.

Berg-Annas berg är utpekad som riksintresse enligt 4 kap 8§ i miljöbalken i och med att det är Natura 2000-område.

I den kommunala översiktsplanen (översiktsplan FalunBorlänge antagen av kommunfullmäktige i Falun 20140612 och i Borlänge 20140617) finns Berg-Annas berg

med som ett område med höga naturvärden, blivande naturreservat och Natura 2000-område.

Berg-Annas berg omfattas inte av några områdesbestämmelser eller någon detaljplan.

Ärendets handläggning

Naturvärdena vid Berg-Annas bergs har varit kända länge. Området ägdes tidigare av Stora Skog som avsatte området för naturvård, och Berg-Annas berg finns beskriven i skriften "Välkommen till våra hänsynsområden" som Stora Skog, Ockelbo skogsförvaltning, gav ut år 1990. Efter det tog Bergvik Skog AB över ägandet av Stora Ensos marker. År 2005 utsågs området till Natura 2000-område. I samband med att strategin för formellt skydd av skog i Dalarna togs fram (år 2006) bestämdes att oskyddade Natura 2000-områden på Bergvik Skogs mark skulle få naturreservatsskydd.

Berg-Annas berg fördes fram som förslag till det stora markbytesprojektet ESAB, där Sveaskog släppte bytesmark till stora bolag som i sin tur släppte naturreservatsmark till staten. Sommaren år 2014 gick bytesaffären mellan staten och Bergvik Skog AB igenom. Berg-Annas berg var ett av de områden som bytte ägare och tillföll Naturvårdsverket i syfte att bli naturreservat.

Ett förslag till beslut, skötsel- och bevarandeplan för naturreservatet Berg-Annas berg sändes ut till berörda under försommaren år 2017. Falu kommun, Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, SGU, Jägareförbundet Dalarna och Friluftsrådet har inte haft några invändningar mot det föreslagna beslutet.

Dalarnas ornitologiska förening framförde synpunkter om att ta bort friluftlivsvärden ur syftesformuleringen, förbjuda fågeljakt i området, förbjuda slagfällor för mård, införa tillståndsplikt för större arrangemang och tävlingar, samt förbjuda terrängkörning även på snötäckt mark. Länsstyrelsen anser att områdets friluftsvärden ska stå kvar i syftet då naturreservatet bidrar till möjligheterna att uppleva naturskogsmiljöer, även om området är något otillgängligt. Friluftsvärdena är underordnade naturvärdena om prioriteringsfrågor skulle uppstå. Länsstyrelsens bedömning är att skogsfågeljakt i nuvarande omfattning har en liten påverkan på fågelstammarna. Angående önskemål om att förbjuda slagfällor för mård för att undvika att fåglar fastar i dem anser Länsstyrelsen att risken för bifångst är liten, och att strävan efter att göra fällor artspecifika bör hanteras på annat sätt än i naturreservatsbestämmelser. Risken för att arrangemang och tävlingar ska påverka området negativt bedöms som liten, och det är möjligt att fånga upp detta i annan lagstiftning. Länsstyrelsen gör också bedömningen att risken att snöskoteråkning påverkar naturvärdena eller upplevelsevärdena negativt är så små att ett förbud mot detta är omotiverat.

Bergvik Skog AB framförde synpunkter om graden av spår som får lämnas efter uttransport av vilt vid jakt. Länsstyrelsen har ändrat skrivningen för att tydliggöra skador som inte får uppkomma och hur transportvägar ska väljas.

Svenska Kraftnät framförde synpunkter om att förändra formuleringarna under generella undantag från föreskrifterna angående underhåll och ombyggnad av ledningsgatan till

deras 400kV kraftledning som går förbi naturreservatet. Länsstyrelsen har klargjort att underhåll av ledning och ledningsgata ska vara möjligt att genomföra.

Motivering

Ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa, eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat, (se 7 kap. 4 § miljöbalken).

Länsstyrelsen gör följande bedömning.

Berg-Annas berg består av en varierad barrnaturskog med mycket höga naturvärden, exempelvis med naturvårdsintressanta arter knutna till levande och döda granar, och höga trädåldrar hos framförallt tall. Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat. Beslutet följer de riktlinjer som gäller för Länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

För att skydda och sköta områdets natur- och friluftsvärden fattar Länsstyrelsen beslut om föreskrifter och fastställer en skötselplan. Föreskrifterna behövs för att naturreservatet ska uppnå sitt syfte och områdets naturvärdens ska bevaras för framtiden.

Angående föreskrifterna som berör områdets skötsel anser Länsstyrelsen att fri utveckling är den bäst lämpade skötselmetoden. Hälften av skogen i området består av granskog, och resterande delar består främst av barrblandskog och en liten del är ren tallskog. Många av de naturvårdsintressanta arterna i området är knutna till levande och död gran, och trivs i miljöer där det finns en kontinuitet av granlångor. Fri utveckling är generellt sett den bästa skötselmetoden för att bevara naturvärden knutna till gran. Däremot så kan fri utveckling innebära ett konkurrensproblem för de riktigt gamla tallar som finns i området. Tallarna uppvisar dock inte några tecken på att vara särskilt trängda i dagsläget, och det tycks finnas en i allra högsta grad pågående dynamik bland granarna idag där många dör undan vilket tallarna drar nytta av. Att sköta detta område med bränning bedöms vara för riskabelt för de arter som gynnas i granmiljöerna, och dessutom tekniskt svårt, varför fri utveckling bedömts vara lämplig skötselmetod för hela området.

För de gällande föreskrifterna finns ett antal undantag som främst syftar till att tillgodose allmänna intressen som sjukvårdstransporter, jakt och friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att dessa undantag inte kommer påverka områdets naturvärden i en sådan omfattning att syftet med naturreservatet åsidosätts. Avsnittet ”generella undantag” har efter remissen förtydligats på så sätt att det ska vara möjligt att underhålla ledning och ledningsgata för den 400 kV kraftledning som löper längs naturreservatets östra gräns, och som ägs av Svenska Kraftnät. På så sätt tillgodoses både intresset för energiförsörjning och naturvårdsintresset.

Vid avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § i miljöbalken bedömer Länsstyrelsen att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Ett permanent skydd av Berg-Annas berg medför ett bidrag till uppfyllande av miljökvalitetsmålen *Levande skogar* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken samt den kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsen bedömer att de inskränkningar som sker i allmänhetens rätt att färdas och vistas i området är av sådan ringa omfattning att någon konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning inte behövs.

Av ovan redovisade skäl anser Länsstyrelsen Dalarna att Berg-Annas berg ska avsättas som naturreservat.

Upplysningar

Vissa verksamheter och åtgärder kommer med stöd av föreskrifter som fattas i detta beslut enligt 7 kap 5,6 eller 30 §§ miljöbalken, omfattas av dispens eller tillståndskrav. Länsstyrelsen vill påminna om att vissa verksamheter och åtgärder m.m. utöver aktuella föreskrifter *även* kan omfattas av andra bestämmelser i miljöbalken eller av bestämmelser i annan lagstiftning.

Berg-Annas berg är ett Natura 2000-område. I Natura 2000-områden krävs det tillstånd enligt 7 kap 28a § i miljöbalken för åtgärder som kan skada områdets naturvärden på ett betydande sätt. Det gäller även för åtgärder som utförs utanför Natura 2000-området, om de kan skada naturvärden inom Natura 2000-området.

Underhållsåtgärder av infrastrukturanläggningar är exempel på åtgärd/verksamhet som väsentligt kan förändra naturmiljön, och som därför ska anmälas för samråd med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § i Miljöbalken. Detta gäller oavsett om det man har tänkt göra ligger nära ett naturreservat eller ett Natura 2000-område eller inte.

Bestämmelserna i skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog gäller ej inom naturreservatet, i den mån var där sägs strider mot föreskrifterna i naturreservatet. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällan och stormskadad skog ska lämnas orörda. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom naturreservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Vid exempelvis spontant uppkommen skogsbrand har markägaren ansvar för bevakning i den utsträckning som har beslutats av räddningsledaren efter avslutad räddningsinsats. Se 3 kap. 9§ i lagen om skydd mot olyckor (2003:778).

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till Regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 5 (formulär 6).

Detta beslut har fattats av landshövding Ylva Thörn. I den slutliga handläggningen deltog även jurist Sarah Bauer, antikvarie Ole Stilborg, planhandläggare Jessica Persson, miljöhandläggare Håkan Danielsson, funktionssamordnare Jemt Anna Eriksson och naturskyddshandläggare Maria Blomkvist, den sistnämnda föredragande.

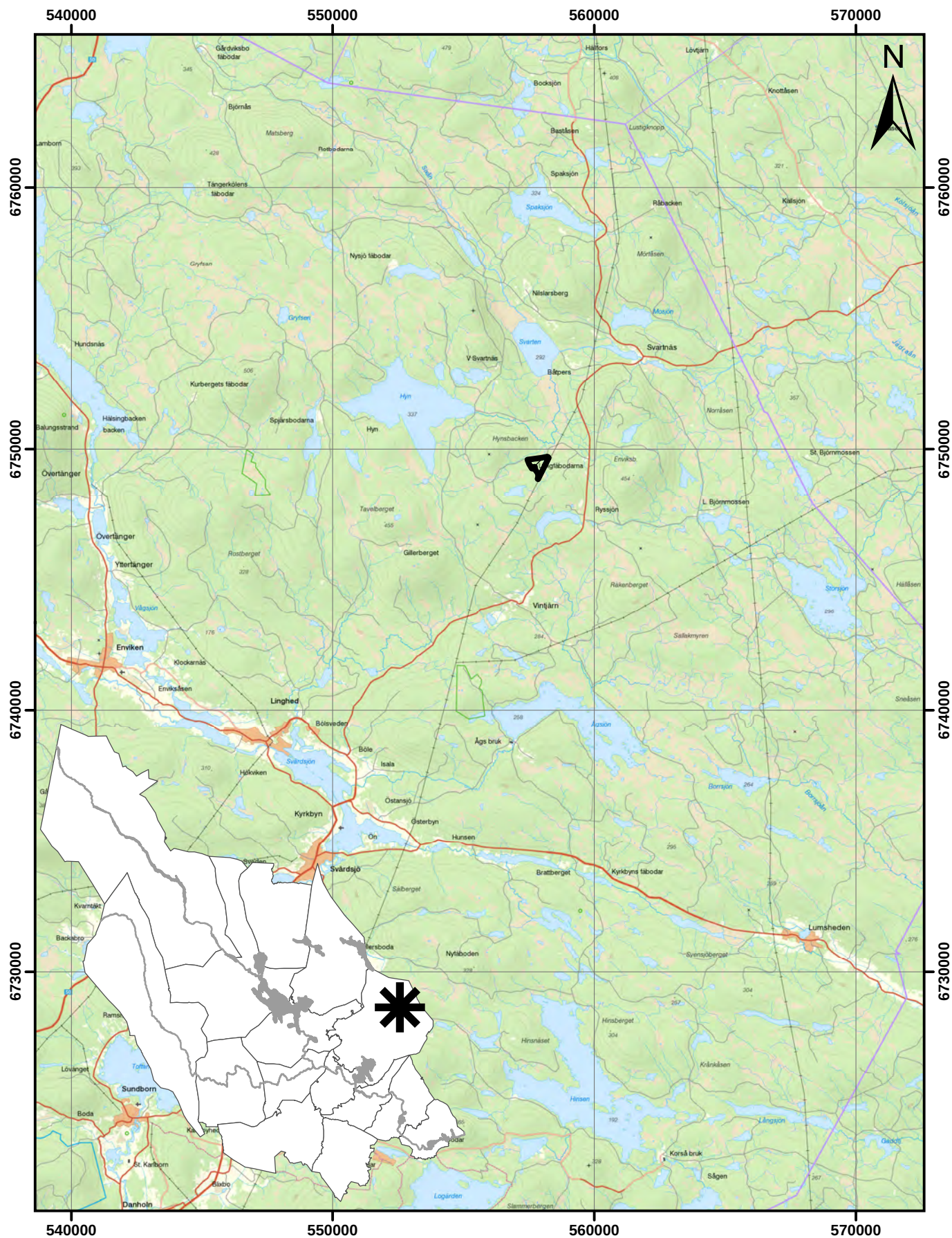
Ylva Thörn

Maria Blomkvist

Bilagor:

Bilaga 1	Översiktskarta
Bilaga 2	Beslutskarta
Bilaga 3	Föreskriftskarta
Bilaga 4	Skötselplan
Bilaga 5	Överklagningsformulär (markägare och sakägare)

Sändlista: (sändlistan borttagen i webversionen)

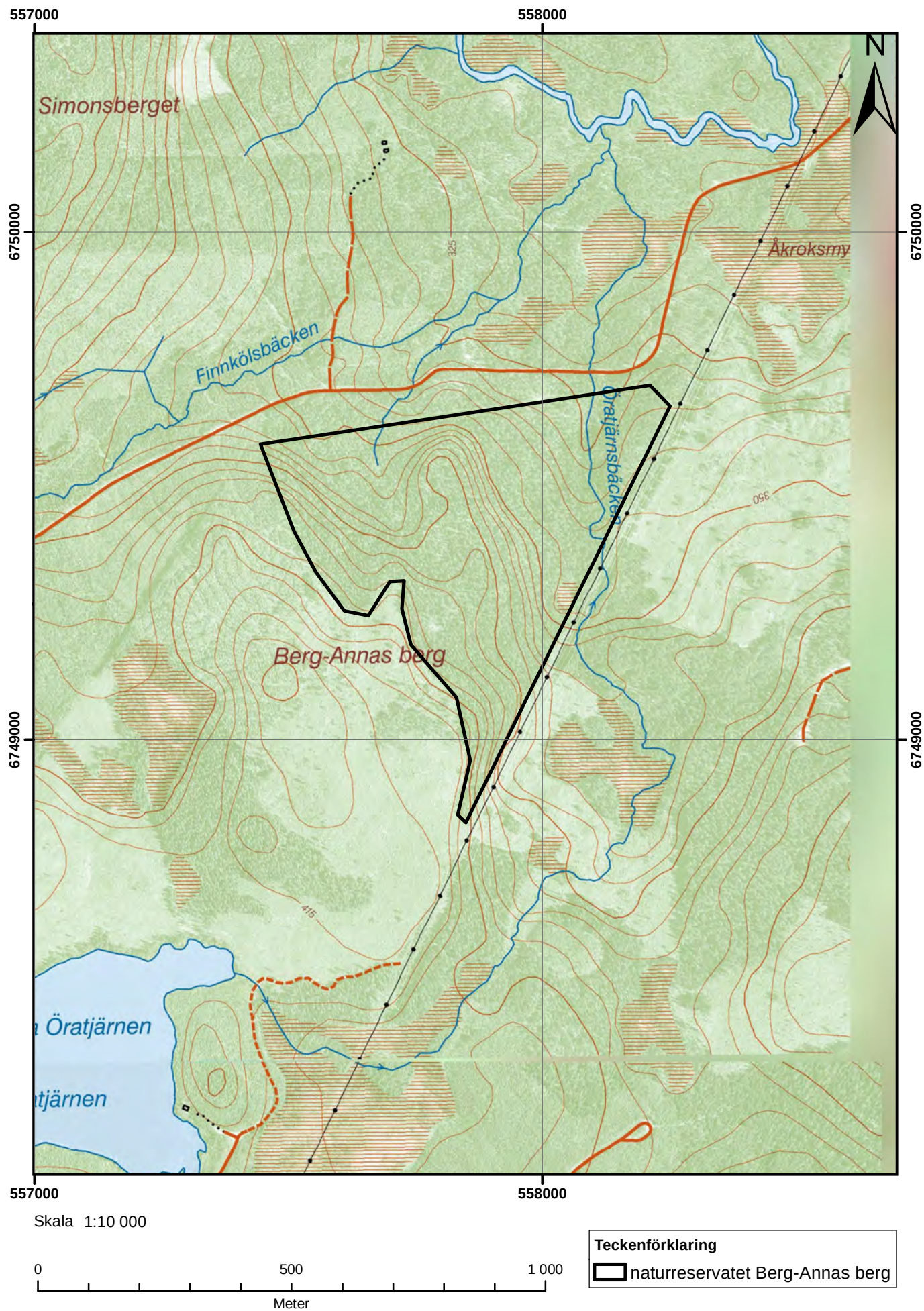

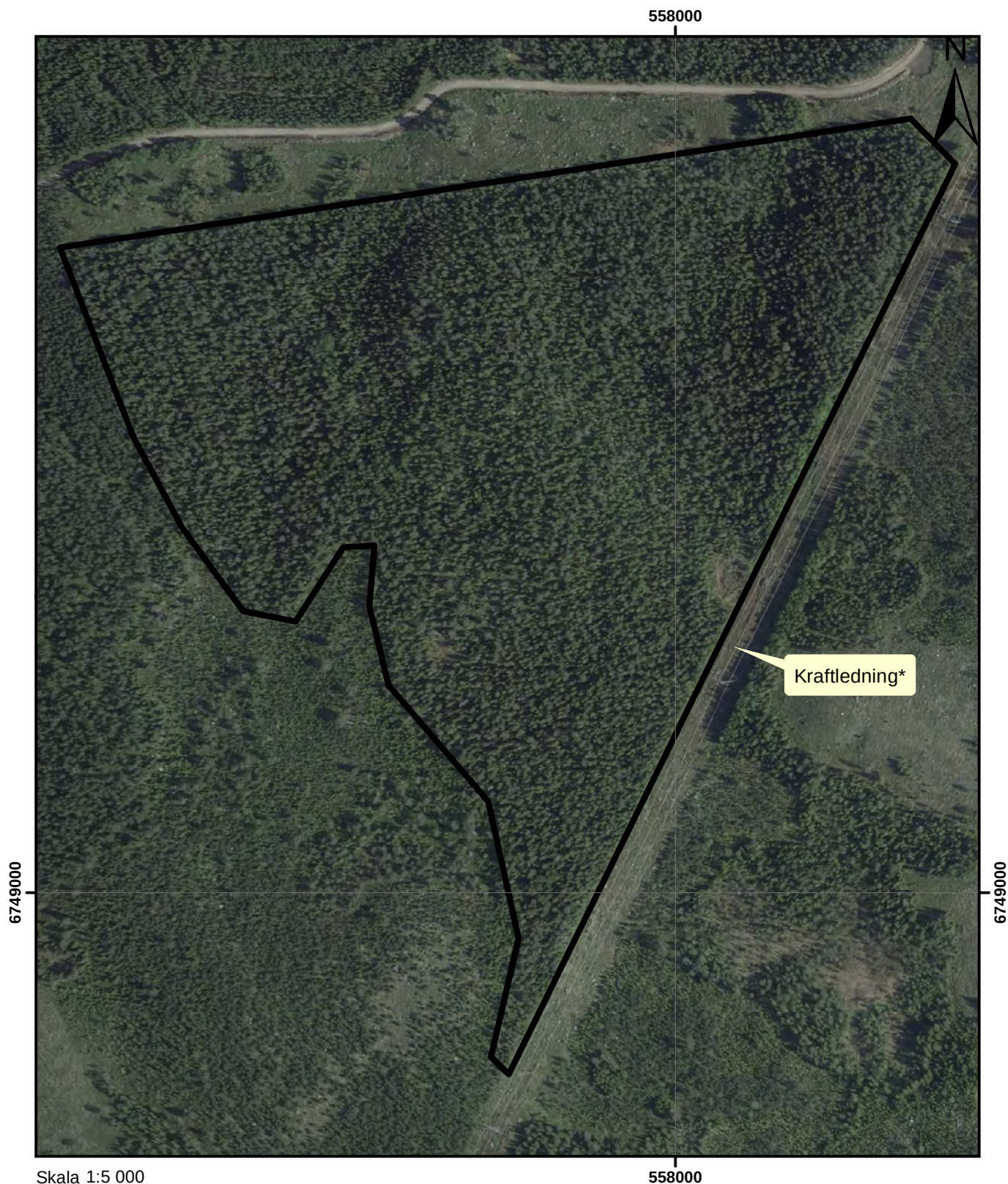
Skala 1:200 000

0 2,5 5 10 Kilometer

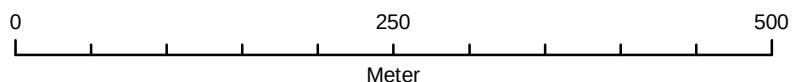
Teckenförklaring

 naturreservatet Berg-Annas berg

* Kraftledningen är en 400kV ledning som ägs och förvaltas av Svenska Kraftnät. Svenska kraftnät har en ledningsrätt för kraftledningen som innebär rätt att i skogsgatan röja befintlig vegetation samt inom annat område, så kallat sidoområde (ca 10 meter) fälla för ledningen hinderliga och farliga träd. Såväl skogsgata som sidoområde ingår i begreppet ledningsgata. Gränsen till naturreservatet går i kanten av befintlig skogsgata, se ortofoto. Det är endast sidoområdet som ingår i naturreservatet Berg-Annas berg. Undantag från föreskrifter för underhåll av kraftledningen regleras i naturreservatets beslut, avsnitt "Generella undantag".

Teckenförklaring

Naturreservatet Berg-Annas berg

Skötsel- och bevarandeplan för naturreservatet och Natura 2000-området Berg-Annas berg

Denna skötsel- och bevarandeplan ersätter bevarandeplanen för Natura 2000-området Berg-Annas berg, fastställd 2016-12-31 av Länsstyrelsen enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd (dnr 511-11783-2016).

Innehåll

Administrativa data	3
Beskrivning av området	4
Geovetenskap	4
Biologi	4
Kulturhistoria	5
Jakt, fiske och övrigt friluftsliv	5
Infrastruktur	5
Natura 2000	6
Allmänt	6
Tillståndsplikt och samråd	6
Uttekade Natura 2000-naturtyper	6
Bevarandesyftet med Natura 2000-området	7
Hotbild mot utpekade värden inom Natura 2000-området	7
Källförteckning	8
Avvägningar mellan bevarandevärden	9
Syfte med naturreservatet	9
Prioritering mellan bevarandevärden	9
Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	9
Skötselområde 1: Äldre skog med fri utveckling	9
Skötselområde 2: Friluftsliv och anläggningar	10
Jakt och fiske	11
Dokumentation och uppföljning	11
Dokumentation	11
Uppföljning	11
Revidering av skötselplanen	11
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	12
Bilagor:	12

Beskrivningsdel

Administrativa data

Namn	Naturreseptatet Berg-Annas berg
NVR id	1101615
Natura 2000-beteckning	SE0620297
Län	Dalarna
Kommun	Falun
Markslag: (uppdelning enl. Naturvårdsverkets rapport nr 5391)	
Tallskog	4,0 ha
Granskog	18,4 ha
Barrblandskog	5,3 ha
Lövblandad barrskog	0,7 ha
Triviallövskog	0,1 ha
Ungskog	1,8 ha
Våtmark	0,3 ha
Totalt	30,6 ha
Rättigheter	Servitut som belastar Isala 1:15; 20-IM1-77/6216.1, ledning, Svenska Kraftnät Servitut till förmån för Isala 1:15; 2080-5064.1, rätt att använda väg för utfart 20-SVÄ-235.1, färdsselservitut
Bebyggelser och anläggningar	Reservatet angränsar till kraftledning i öster (400 kV, Svenska kraftnät). I övrigt finns det inga anläggningar.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län

Beskrivning av området

Berg-Annas berg ligger ca 5 km norr om Vintjärn i nordöstra delen av Falu kommun. Området ligger i boreal region och landskapet utgörs av vågig bergkullterräng. Naturreservatet består av nordslutningen av Berg-Annas berg, varifrån det också fått sitt namn.

Geovetenskap

Berggrunden består i huvudsak av basalt, andecit och dacit. Jordarten är morän. Slutningen är delvis brant och blockrik. I östra delen går ett fuktigt stråk genom reservatet kring Öradtjärnsbäcken.

Biologi

Vegetation och flora

Bergs-Annas berg är ett omväxlande barrskogsområde. I de fuktiga delarna dominerar granen, och i de torrare områdena är det större inslag av tall. Fältskiktet domineras av blåbärsris, med inslag av ljung och lingon. Mosskiktet karaktäriseras av hus- och väggmossa med fläckvisa inslag av renlav. I fuktiga delar dominerar olika vitmossor, och längs bäcken finns områden med rikliga mängder lummer- och ormbunksväxter. Orkidén knärot finns på flera ställen i den grandominerade delen av naturreservatet.

Skogstillstånd

Skogen är i huvudsak en äldre gran- och barrblandskog med mindre områden som domineras av tall. Där slutningen är som brantast finns dessutom stora mängder död ved, mestadels granved, i olika dimensioner och nerbrytningsstadier som ger livsmiljöer åt en rad rödlistade arter som exempelvis lappticka. Skogen karaktäriseras av en varierad och välskiktad granskog med inslag av gamla tallar, och mindre områden där tallen dominerar. Trädåldrarna är blandade, de flesta träd är mellan 100 och 200 år, men det finns enstaka gamla och grova tallar som närmar sig 300 år. Särskilt i sydvästra delen, längst upp i reservatet, finns ett flertal mycket stora och gamla tallar. Brandspåren i området är få.

Fauna

Faunan är inte vidare undersökt i området. Öradtjärnsbäcken hyser med stor sannolikhet öring, vilket också namnet antyder. Stora Öradtjärnen, varifrån Öradtjärnsbäcken kommer, saknar gädda vilket är ovanligt för sjöar.

Värdefulla arter

Tabell över observerade rödlistade arter, signalarter och Natura 2000-arter. Kategorierna är rödlistad art enligt ArtDatabanken 2015, (RE) Försvunnen, (CR) Akut hotad, (EN) Starkt hotad, (VU) Sårbar, (NT) Nära hotad, (DD) Kunskapsbrist; Signalart enligt Skogsstyrelsen (S); samt Regionalt hotad art (RH)

Art	Vetenskapligt namn	Kategori
Gränsticka	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	NT
Knärot	<i>Goodyera repens</i>	NT
Kötticka	<i>Leptoporus mollis</i>	NT
Rosenticka	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT
Rosetticka	<i>Oligoporus floriformis</i>	VU
Rynkskinn	<i>Phlebia centrifuga</i>	VU
Skogstrappmossa	<i>Anastrophyllum michauxii</i>	NT
Stjärntagging	<i>Asterodon ferruginosus</i>	NT
Ullticka	<i>Fellinus ferrugineufuscus</i>	NT
Vedsäcksmossa	<i>Calypogeia suecica</i>	VU
Vedtrappmossa	<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	NT
Violettgrå tagellav	<i>Bryoria nadvornikiana</i>	NT
Violmussling	<i>Trichaptum laricinum</i>	NT

Kulturhistoria

Skogen på Berg-Annas bergs nordsluttning är delvis påverkad av plockhuggningar, men i de mer svårtillgängliga delarna har man knappt huggit något alls. Det finns inga kända kulturhistoriska lämningar i området.

Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

Berg-Annas berg ingår i Lumshedens älgförvaltningsområde och i Lumshedens älgskötselområde. Området ingår inte i något viltvårdsområde. Största delen av naturreservatet ingår i Svartnäs fiskevårdsområde, förutom en liten bit i söder som istället ingår i Svärdsjö-Ågsjöns fiskevårdsområde. Den del av Öradtjärnsbäcken som omfattas av naturreservatet ligger i Svartnäs fiskevårdsområde.

Det finns en snitslad, men otydlig och något svårframkomlig, stig som går igenom reservatet längs Öradtjärnsbäcken.

Infrastruktur

Strax norr om naturreservatet går Finnkölsvägen, som ägs och förvaltas av Bergvik Skog AB. Naturreservatet angränsar till en kraftledning i öster. Det är en 400 kV ledning som ägs av Svenska kraftnät.

Natura 2000

Allmänt

Berg-Annas berg ingår i det europeiska nätverket av skyddad natur som kallas Natura 2000. Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom att peka ut Natura 2000-områden åtar sig länderna att långsiktigt bevara de utpekade värdena i områdena. För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i skötselplanen om området även är naturreservat.

Tillståndsplikt och samråd

Föreskrifterna för naturreservatsbeslutet gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000. Tillstånd krävs för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön inom området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett Natura 2000-område bör man samråda med Länsstyrelsen innan åtgärder påbörjas. Vid skogsbruksåtgärder är Skogsstyrelsen tillsynsmyndighet.

Utpekade Natura 2000-naturtyper

Tabellen nedan redovisar ingående naturtyper enligt EU's art- och habitatdirektiv, arealer som är godkända av EU-kommissionen, framtida målarealer och bedömning om naturtyperna uppvisar ett gynnsamt tillstånd idag. Karta över naturtypernas utbredning finns i bilaga 1 till denna skötselplan.

Utpekade naturtyper	Areal	Målareal (ha)	Bevarandetillstånd idag
9010* Västlig taiga	30,35**	30,35	Gynnsamt
7140 Öppna mossar och kärr	0,29***	0,29	Gynnsamt

*Prioriterad naturtyp enligt Art- och habitatdirektivet

** Areal som väntar på att bli godkänt av EU. Nuvarande beslutad areal är 30,19 ha västlig taiga.

***Arealen är så liten att den inte behandlas vidare i skötsel och bevarandeplanen.

Bevarandesyftet med Natura 2000-området

Syftet med Natura 2000-området Berg-Annas berg är att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper och arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

I Natura 2000-området Berg-Annas berg är de prioriterade bevarandevärdena områdets naturskogar och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär.

Motivering

Området utgörs av naturreservatet Berg-Annas berg, som omfattar en av regionens mest värdefulla naturskogar. Området präglas av naturlig dynamik och obetydlig mänsklig påverkan.

Prioriterade åtgärder

Syftet ska uppnås genom att skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt.

Hotbild mot utpekade värden inom Natura 2000-området

Se skötselplanbilaga 2.

Om inte annat anges så är Länsstyrelsens bedömningar av hotbilder baserade på Naturvårdsverkets generella vägledningar för arter och naturtyper inom nätverket Natura 2000 (Naturvårdsverket 2012).

Källförteckning

Fastighetsförteckning vid områdesskydd, 2014, Lantmäteriet.

Sveriges Geologiska undersökning, 2016, SGU Berggrund nationell

Sveriges Geologiska undersökning, 2016, SGU Jordartskartan

Välkommen till våra hänsynsområden, 1990, Stora Skog, Ockelbo skogsförvaltning.

Plandel

Avvägningar mellan bevarandevärden

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att:

- Skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt.
- Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Området ingår i det europeiska nätverket Natura 2000 där naturtypen västlig taiga pekas ut. Syftet med naturreservatet är även att bidra till att den ska få förutsättningen att fortsätta ha god bevarandestatus.

Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför nya stigar och andra anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att biologiska värden ej äventyras.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Bevarandemålen har utformats i enlighet med de nationella riktlinjer som gäller för formulering av bevarandemål för skyddad natur. Reservatet är indelat i två skötselområden:

1. Äldre skog med i huvudsak fri utveckling
2. Friluftsliv och anläggningar

Skötselområde 1: Äldre skog med fri utveckling

Beskrivning

Naturreservatet utgörs av Berg-Annas bergs nordostvända sluttning. Toppen av berget ligger strax sydväst om naturreservatet, och sluttningen är som brantast i naturreservatets västra del. I östra delen rinner Öradtjärnsbäcken igenom området.

Skogen består i huvudsak av en gammal gran- och barrblandskog med inslag av äldre tallar och på sina ställen även lövträd. Skogen är flerskiktad med äldre och yngre gran och i branterna finns det rikliga mängder död ved i olika nedbrytningsstadier. I östra delen av området växer nästan enbart granskog kring bäcken, och ett ganska brett fuktstråk omger bäcken. Vitmossorna dominerar i bottenskiktet en bit upp i backen åt öster.

Det finns äldre tallar (upp emot 300 år) spridda i området, och det finns flest av dem i naturreservatets västra del längst upp i slänten. De naturliga processerna där främst granen står för den största produktionen av både nya träd och död ved pågår med god hastighet, särskilt i branterna. De flesta av de gamla tallarna verkar klara sig ganska bra i konkurrensen och många av dem får ett visst utrymme trots bristen på brand i området. De flesta av de naturvårdsintressanta arterna i området är knutna till den pågående dynamiken av levande och döda granar. Även om de gamla tallarna har ett naturvärde i sig, så bedöms områdets naturvärden i sin helhet må bäst av fri utveckling.

Bevarandemål

Området präglas av olikåldrig skog vilken domineras av gamla granar, tallar och stora mängder död ved. Naturliga processer som åldrande och avdöende leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsgrader och att skogen är olikåldrig. Omvälvande störningar i form av t.ex. stormfällning och/eller insektsangrepp, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling. Arealen Västlig taiga ska vara 30,3 ha.

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområde 2: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Det finns inte många stigar i området. Från Finnkölsvägen hänger snitslar längs Öradtjärnsbäckens västra sida som sedan leder vidare genom naturreservatet till ett jaktpass och ut vid kraftledningsgatan. Det är dock en oansenlig stig, och marken är bitvis mycket våt och ganska svårframkomlig. Stigen sköts inte av förvaltningen till naturreservatet.

Öster om naturreservatet går en stor kraftledning (400 kV) med fackverksstolpar och en ca 40 meter bred kraftledningsgata. Kraftledningen ägs av Svenska kraftnät. Naturreservatets och Natura 2000-områdets gräns går i kanten till kraftledningsgatan.

Där Finnkölsvägen svänger och viker av norrut norr om naturreservatet finns en vändplan. Från vändplanen har Svenska kraftnät en markering om kraftledningen, och det går en liten stig från vändplanen mot kraftledningsgatan som tangerar naturreservatets nordöstra hörn.

I övrigt finns inte några byggnader eller andra anläggningar i området.

Bevarandemål

Naturreservatet erbjuder möjlighet att uppleva en gammal olikåldrig naturskog med påfallande gamla träd och varierade strukturer.

Information om reservatet och vilka föreskrifter som gäller där finns på informationstavlor förslagsvis vid vändplanen, samt via länsstyrelsens hemsida.

Skötselåtgärder

Gränsen ska markeras. Informationstavla sätts ut enligt skötselkarta och information läggs ut på Länsstyrelsens webbplats.

Underhåll av gränsmarkeringar och informationstavla, samt information på Länsstyrelsens webbplats sker efter behov.

Jakt och fiske

Varken jakten eller fisket inskränks i naturreservatet. Endast detaljer i formen för jakten regleras, exempelvis passens utformning.

Dokumentation och uppföljning

Dokumentation

Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

Uppföljning

Bevarandemål

Uppföljning av de bevarandemål som angetts i skötselplan ska göras som underlag för utvärdering av om syftet med reservatet uppnås. Uppföljningen genomförs av Länsstyrelsen. Uppföljning kommer att ge vägledning om ytterligare bevarandeåtgärder krävs för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus.

Övriga skötselåtgärder

Förvaltaren ansvarar för att följa upp genomförda skötselåtgärder.

Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

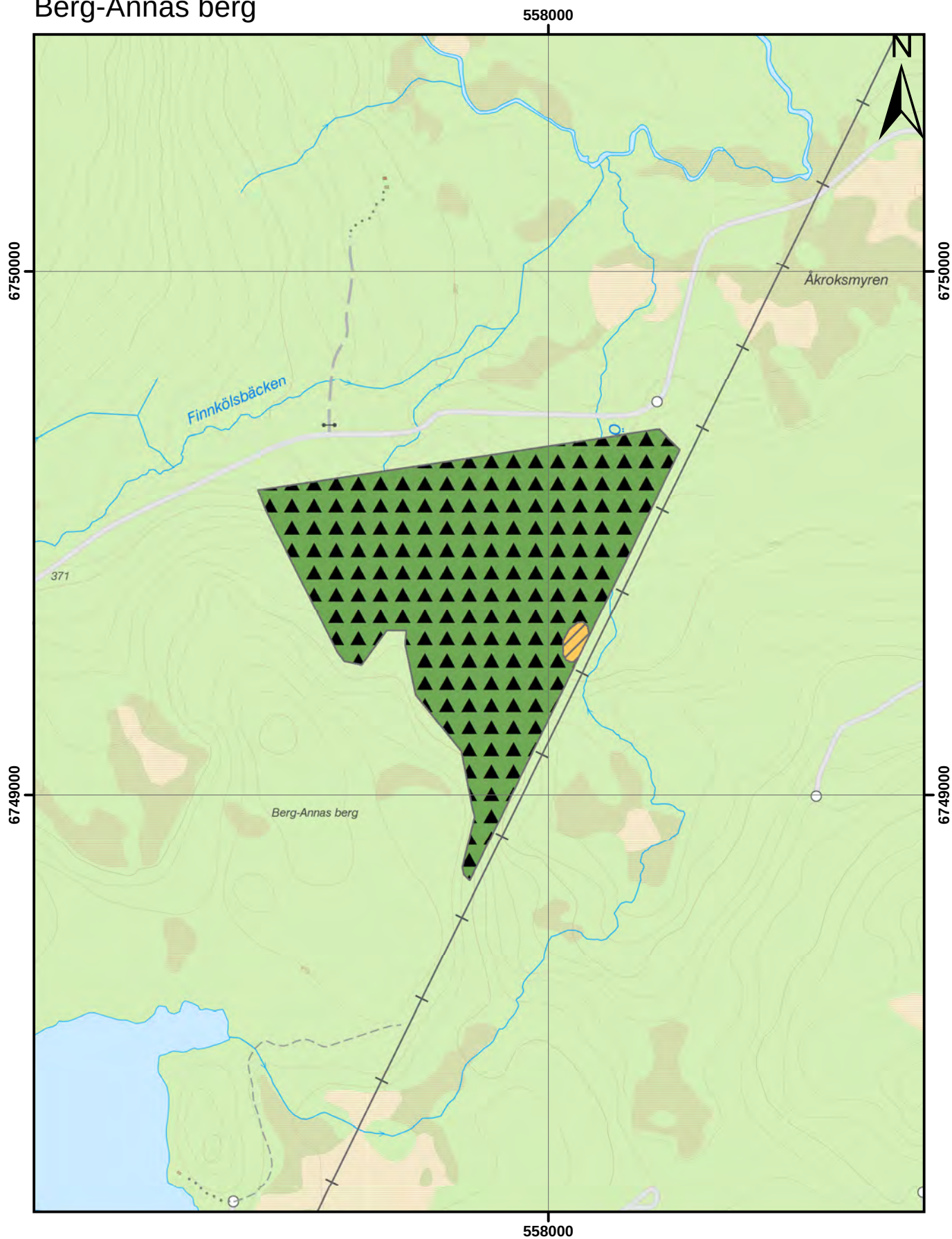
Åtgärd	Prioritet	Mål med åtgärden	När	Var	Frekvens
Uppmärkning av reservatsgräns	1	Synliggöra reservatsgräns	Inom 1 år	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Uppsättning och underhåll av informationsskylt	1	Ökad tillgänglighet	Inom 1 år	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Webbplats	1	Ökad tillgänglighet	Inom 1 år		Engångsåtgärd, underhåll vid behov

Bilagor:

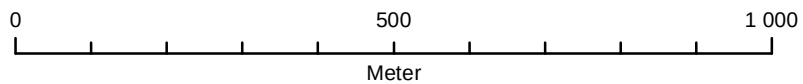
Bilaga 1: Naturtypskarta

Bilaga 2: Hotbildsbeskrivning, naturtyper enligt Natura 2000

Bilaga 3: Skötselkarta

Skala 1:10 000

Teckenförklaring

- 7140 - Öppna mossar och kärr
- 9010 - Taiga

Vad kan påverka Natura 2000-områden negativt?

Länsstyrelsens bedömningar av hotbilder baserade på Naturvårdsverkets generella vägledningar för arter och naturtyper inom nätverket Natura 2000. Länsstyrelsen har haft som ambition att föreskrifterna i beslutet för naturreservatet Berg-Annas berg också ska spegla de behov av skydd som naturvärdena i Natura 2000-området behöver.

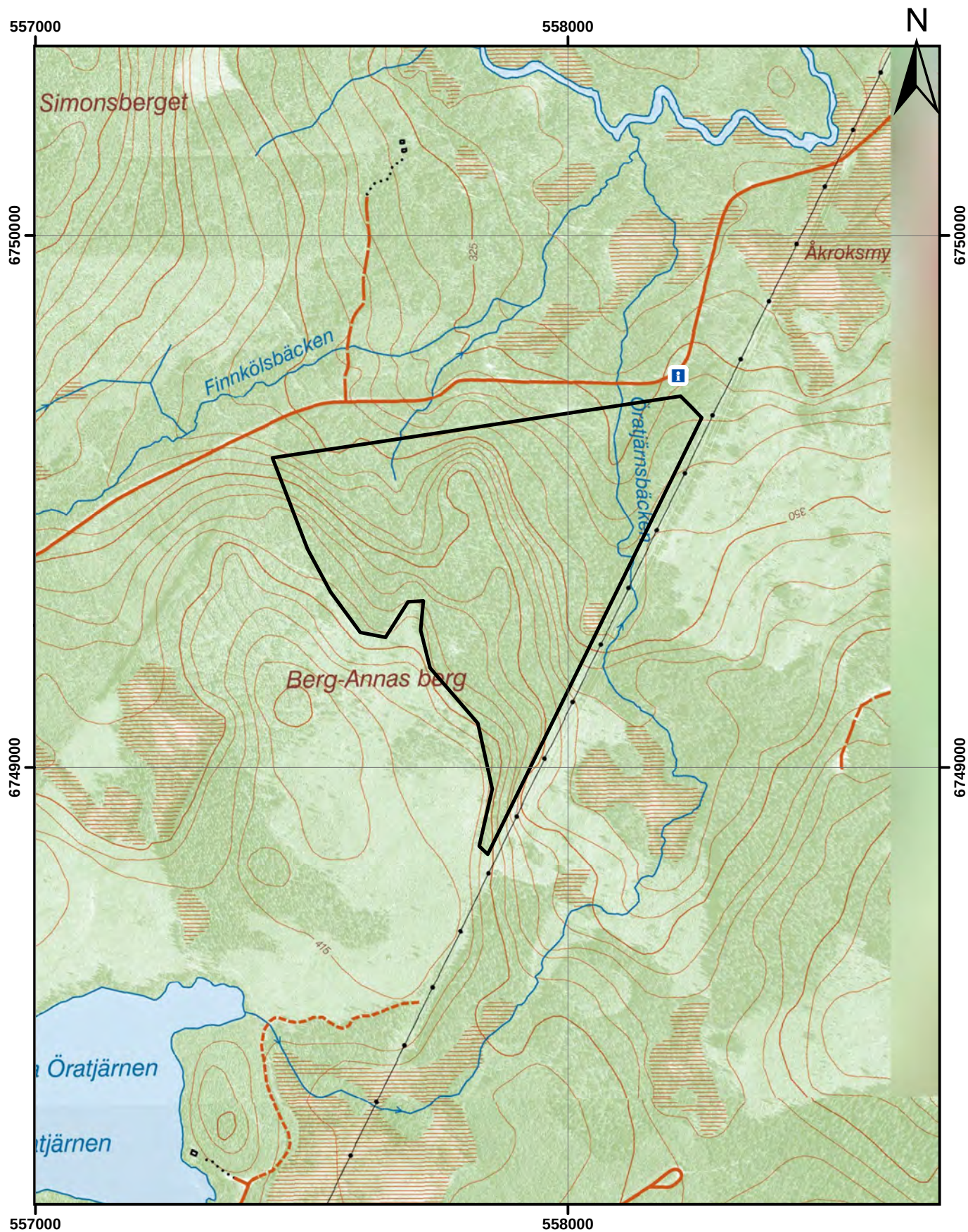
Följande åtgärder och fenomen kan påverka naturtypen negativt:

Skogsmarker, västlig taiga:

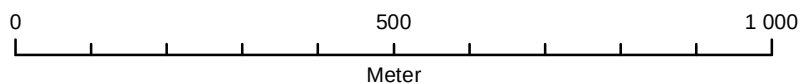
Det största hotet mot de skogliga naturtyperna är åtgärder som skadar de strukturer som definierar naturtypen och som är typiska för naturskog. Sådana åtgärder kan vara exploatering, avverkning, röjning, gallring som utgör hot genom att lämpliga strukturer förstörs eller borttages. Även åtgärder i intilliggande områden kan vara skadliga genom att de påverkar lokalklimatet i beståndet av intresse. Produktionshöjande åtgärder i skogsbruket, exempelvis gödsling, markberedning, dikning, plantering och användandet av främmande trädslag. Exempel på värdefulla strukturer är död ved, gamla träd och förekomst av lövträd. Även åtgärder som påverkar markförhållanden och hydrologi kan utgöra ett hot, liksom åtgärder som fragmenterar området eller skapar barriärer.

Brist på dynamik. Arterna förekommer ofta bara i några få stadier i skogens utveckling. Om de dynamiska krafterna inte får verka kan det i landskapet uppstå brist på något av dessa stadier, med följd att de ingående arternas habitat försvinner. Detta gäller särskilt brand som verkar över stora ytor, men andra viktiga dynamiska krafter är översvämning, vind och angrepp av insekter och svamp

Nedfall av kemiska ämnen. Vissa kemiska ämnen har förmågan att direkt skada organismer, men kan också påverka hela naturmiljön. Så har till exempel vissa kväveföreningar den effekten att de är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen. Andra skadliga ämnen är svavel- och metallföreningar.

Skala 1:10 000

©Länsstyrelsen Dalarna, Bakgrundskarta © Lantmäteriet

Teckenförklaring

- Förslag till plats för information
- Naturreseptat Berg-Annas berg